

Streszczenie

Głównym celem badawczym dla niniejszej rozprawy jest stworzenie spójnego i całościowego opisu teorii i praktyki w zakresie metody pracy z dzieckiem z autyzmem na etapie przedszkolnym, integrującego wybrane teorie dyrektywne i niedyrektywne.

Niniejsza dysertacja składa się z sześciu rozdziałów. Rozdział pierwszy poświęcony jest tematyce autyzmu. Jego klasyfikacji i obrazowi klinicznemu. Praca pisana jest na przełomie 2021/2022 roku w oczekiwaniu na nową klasyfikację ICD11 w której zajdą znaczące zmiany w definiowaniu tego zaburzenia. Szczególnie ważnym podrozdziałem w tej części pracy, z punktu widzenia edukacji, jest sformułowanie potrzeb dziecka z autyzmem. W rozdziale drugim scharakteryzowane zostały podstawowe pojęcia i zasady terapii behawioralnej w pracy z dzieckiem z autyzmem ze szczególnym uwzględnieniem redukcji zachowań niepożądanych, nauki umiejętności deficytowych i generalizowania nabytych umiejętności. Teoria behawioralna jest podstawą teoretyczną prezentowanej Metody SPRING®. Jako, że w rozprawie prezentowany jest opis próby integracji podejść dyrektywnych i niedyrektywnych w terapii i edukacji dziecka z autyzmem rozdział trzeci to prezentacja niedyrektywnych metod pracy z dzieckiem z autyzmem z uwzględnieniem Pedagogiki Reggio, Metody DIR FLOOR, Metody Knillów, Metody W.Sherborne i Integracji Sensorycznej. W rozdziale czwartym przedstawione zostały założenia teoretyczne metody edukacyjno-terapeutycznej SPRING® z prezentacją procedur terapeutycznych, form pracy, roli nauczycieli i rodziców w procesie edukacji oraz znaczenia otoczenia w jakim przebywa dziecko. Rozdział piąty i szósty to metodologiczne założenia badań oraz prezentacja wyników w kontekście rozwoju kompetencji społecznych dzieci z autyzmem oraz ich usamodzielniania. Praca ma przede wszystkim charakter praktyczny stąd ostatnim rozdziałem rozprawy są rekomendacje pedagogiczne dla przedszkoli. Procedury zaprojektowane specjalnie do użytku Metody SPRING® wyznaczają strategię interwencji, realistyczne i specyficzne cele oraz dokumentację postępów dzieci. Bez interwencji w kształcenie dzieci z autyzmem już na wczesnym etapie edukacji przedszkolnej nie ma szans na zmianę ich sytuacji społecznego wykluczenia. Wiek przedszkolny to okres niezwykłej ciekawości świata, ogromnej plastyczności, czas poszukiwania informacji na temat tego co nowe i niezrozumiałe, dlatego przedszkole jest najlepszą przestrzenią do prowadzenia dzieci z autyzmem i neurotypowych rówieśników w tworzeniu kultury integracyjnej.

Metoda SPRING® predysponuje do stania się podłożem teoretycznym dla proponowanej przez autorkę edukacji stopniowanej integrującej edukację indywidualną (segregacyjną), integracyjną i włączającą w kontekście edukacji dziecka z autyzmem na etapie przedszkolnym.